

Bezoekadres: Stadhuis Coolingsingel 40 3011 AD
Rotterdam
Postadres: Postbus 70012
3000 KP Rotterdam

Website: www.rotterdam.nl
E-mail: sjm.vermeul@rotterdam.nl
Inlichtingen: S.J.M. Vermeul
Telefoon: 0613322321

Portefeuillehouder: burgemeester
Cluster: Directie Veiligheid

Ons kenmerk: 20bb003892

Bijlage: 1

Datum: 25 maart 2020

Betreft: Resultaten aanpak ondermijnende
criminaliteit 2019

Aan de Gemeenteraad

Onderwerp:

Resultaten aanpak ondermijnende criminaliteit 2019

Op welke gronden deze brief?/Waarom nu voorgelegd?

Met deze raadsbrief en infographic informeer ik u over de aanpak ondermijnende criminaliteit in 2019 en de resultaten daarvan.

Relatie met het coalitieakkoord/collegewerkprogramma/begroting/eerder aangenomen moties en gedane toezeggingen:

- Het coalitieakkoord 2018-2022 'Nieuwe Energie Voor Rotterdam'
- Het Rotterdamse veiligheidsprogramma 'Veilig@Rotterdam 2018-2023'
- Toezegging 19bb15896 over het toevoegen van de cijfers van de resultaten van voorgaande jaren

Aanpak ondermijnende criminaliteit

De aanpak van ondermijnende criminaliteit is integraal; de gemeente werkt samen met de partners van het Regionaal Informatie- en Expertisecentrum (RIEC), waaronder de politie, de Belastingdienst en het Openbaar Ministerie (OM). Wanneer ik in de wij-vorm spreek, bedoel ik de gezamenlijke inzet vanuit de gemeente Rotterdam en de RIEC-partners. We werken langs vier sporen: signaleren, voorkomen én aanpakken van ondermijnende criminaliteit, maar ook het stimuleren van positieve ontwikkelingen.

Het afgelopen jaar is de bestuurlijke aanpak van ondermijnende criminaliteit geïntensiveerd met behulp van de € 4.42 miljoen die uw raad tot en met 2022 beschikbaar heeft gesteld. Het fundament voor een langdurige, stevige en duurzame bestuurlijke ondermijningsaanpak is gelegd. De komende jaren bouwen we, samen met de partners, hieraan verder om ook in de toekomst een sterke vuist te kunnen maken tegen ondermijning. De aanpak vergt een lange adem. Voortdurende focus met bijbehorende structurele middelen vanuit de gemeente en het Rijk is daarvoor essentieel.

Met deze brief informeer ik u over de eerste resultaten van de (intensivering van de) aanpak. Per thema beschrijf ik de ontwikkelingen, gezamenlijke inzet en cijfers. Verder ontvangt u een interactieve infographic met een selectie van de resultaten en inspanningen van het afgelopen jaar. Conform de toezegging 19bb15896 heb ik waar mogelijk ook de cijfers van voorgaande jaren bijgevoegd. Ik beschouw de toezegging hiermee als afgedaan.

Selectie van de resultaten en inspanningen

- Drugscriminaliteit: 209 hennepkwekerijen ontmanteld; 151 bestuurlijke boetes voor ongeveer € 650.000 opgelegd; 145 drugspanden gesloten; 125 kg harddrugs in beslag genomen in Rotterdam-Zuid.

- Haven: 33.732 kg cocaïne onderschept door het HARC-team; EUR-rapport *Drugscriminaliteit in de Rotterdamse haven* uitgebracht; werkconferentie met Antwerpen georganiseerd.
- Crimineel vermogen: beslag gelegd op € 14.232.137; € 105.000 geïnd door Gemeentebelastingen; 36 voertuigen in beslag genomen op Zuid.
- Mensenhandel: 1.200 professionals en leerlingen getraind; 165 controles uitgevoerd waarvan 89 in de illegale branche; 23 veroordelingen, € 546.000 afgepakt.
- Vastgoed: 80 pandeigenaren gesproken; 5 bestuurlijke boetes opgelegd ter waarde van € 52.500; 44 BIBOB-onderzoeken verricht; 3 informatiebijeenkomsten georganiseerd voor Verenigingen van Eigenaars (VvE's).
- Kwetsbare branches op Zuid: 14 horecagelegenheden gesloten; 37 BIBOB-onderzoeken verricht; 21 opkopers en 4 buurt supermarkten gecontroleerd; 24.800 illegale sigaretten, 161 liter gedistilleerde drank, € 6.465 aan contanten en een voertuig in beslag genomen.
- Wapens: 462 wapens in beslag genomen; 279 wapens ingeleverd bij een inleveringsactie.
- Alliantie Hand in Hand: 32 winkelpanden en 76 woningen aangekocht; 8 zaken definitief beëindigd.
- Spaanse Polder: 23 garagebedrijven, 19 groente- en fruitbedrijven en een verzamelgebouw gecontroleerd; 6 panden bestuurlijk gesloten; 4 vrijwillig vertrokken; 1 vergunningplicht op pand opgelegd; gebied aangewezen als veiligheidsrisicogebied.
- Delfshaven: 45 ondernemingen gecontroleerd; 47 panden gesloten; 23 niet-vergunde horecaondernemingen bezocht; 6 bedrijfspanden op de Mathenesserweg getransformeerd naar woningen en 7 in de rest van Delfshaven.
- Ondernijningstrein: 30 panden gecontroleerd; bij 20 panden misstanden aangetroffen.

Drugscriminaliteit

Rotterdam heeft te maken met diverse vormen van drugscriminaliteit, van uithalers in de haven, woningen vol versnijdingsmiddelen, containers met harddrugs tot schietincidenten gerelateerd aan drugshandel in woonwijken. Drugscriminelen hebben de bovenwereld nodig om hun criminele activiteiten uit te kunnen voeren. Daarom brengen we criminele drugsnetwerken en *facilitators* in kaart en pakken we deze aan. Vanaf 2019 kan voor straathandel in drugs een last onder dwangsom worden opgelegd. Dit is inmiddels bij drie drugsdealers gebeurd.

Alleen al in Rotterdam-Zuid zijn in 2019 ruim 125 kg harddrugs (cocaïne, heroïne, crystal meth, MDMA en amfetamine) en 2.734 xtc-pillen in beslag genomen met een straatwaarde van meer dan € 6 miljoen. Na 792 onderzochte signalen zijn 209 hennepkwekerijen ontmanteld, waarbij 151 bestuurlijke boetes voor ongeveer € 650.000 zijn opgelegd. Het aantal meldingen en ontmantelde hennepkwekerijen is opnieuw gedaald. Dit betreft een landelijke trend. De oorzaak van deze dalingen wordt momenteel onderzocht door het RIEC, politie en de gemeente.

Van de 509 meldingen die de gemeente in 2019 via Meld Misdaad Anoniem ontving, gingen er 334 over drugs. Een deel van deze meldingen heeft geleid tot een bestuurlijke sluiting. In 2019 heb ik in totaal 145 woningen en bedrijfspanden gesloten op grond van de Opiumwet 13b. In 2018 waren dat er 105. Vanaf 2019 kan ik als burgemeester woningen en andere panden sluiten als er voorwerpen of stoffen worden aangetroffen die duidelijk bestemd zijn voor het telen of bereiden van drugs, zoals bepaalde apparatuur, chemicaliën en versnijdingsmiddelen. Middels het Jaarverslag Bestuurlijke Maatregelen wordt u, in het tweede kwartaal van 2020, geïnformeerd over hoe vaak ik deze nieuwe bevoegdheid heb toegepast.

Drugscriminaliteit in de haven

In mei verscheen het rapport van de Erasmus Universiteit Rotterdam (EUR) *Drugscriminaliteit in de Rotterdamse haven: Aard en Aanpak van het Fenomeen*. Het rapport in opdracht van de Driehoek en Douane geeft een scherp beeld van de drugssmokkel in onze haven. U bent hierover geïnformeerd via de raadsbrief 19bb016325. Tijdens mijn bezoek aan Colombia ben ik doordrongen geraakt van de complexiteit van (het tegengaan van) de internationale drugshandel. De lessen uit het rapport van de EUR en het werkbezoek aan Colombia werken wij nu, samen met de partners, uit in de uitvoeringsagenda, langs drie speerpunten: (1) internationaal offensief, (2) barrières in de haven opwerpen en (3) aanpakken en afpakken. U wordt binnenkort over de uitvoeringsagenda geïnformeerd.

De agenda bevat een uitgebreid pakket aan maatregelen, waaronder het instellen van een multidisciplinair team. We hebben de komende 7 jaar gemiddeld 37 miljoen euro per jaar nodig voor de uitvoering van deze maatregelen. Binnenkort bespreek ik dit met de minister van Justitie en Veiligheid.

Ondermijnende criminaliteit is grenzeloos. Om de band tussen de havens van Rotterdam en Antwerpen te versterken, vond in juli 2019 een werkconferentie plaats, in aanwezigheid van minister Grapperhaus en de burgemeester van Antwerpen, De Wever. We willen de samenwerking tussen onze steden versterken en een gezamenlijke aanpak ontwikkelen. Dit maakt ook deel uit van de uitvoeringsagenda.

Het Rijk heeft de regio Rotterdam € 11 miljoen vanuit het Ondermijningsfonds toegekend om onder meer de aanpak van de drugshandel in de haven te intensiveren. Vanuit programma Integere Haven wordt de beveiliging van haventerreinen verbeterd en integer gedrag bij bedrijven in de haven gestimuleerd. De integrale aanpak van ondermijning in de haven wordt versterkt met de Waalhaven als focusgebied.

In het afgelopen jaar is wederom een record aan harddrugs in de haven onderschept: 33.732 kg cocaïne. Daarnaast zijn in 2019 6 bedrijfspanden in het havengebied gecontroleerd. RIEC-partners en gemeentelijke clusters zoals Stadsbeheer, Stadsontwikkeling en Werk & Inkomen bundelen bij deze controles de krachten. Zo pakken we de ondermijnende criminaliteit breed aan. Na de controles zijn vier bedrijfspanden bestuurlijk gesloten.

Crimineel vermogen

Met het afpakken van crimineel verkregen vermogen, wordt de crimineel geraakt op een plek die het meest pijn doet, namelijk in de portemonnee. In 2019 is in Rotterdam beslag gelegd op € 14.232.137. Het integraal afpakteam Confisq leverde een bijdrage van € 3.985.814. Het OM, de politie en de FIOD zijn geoefend in het afpakken van crimineel vermogen. De gemeente heeft ook mogelijkheden om crimineel vermogen af te pakken en maakt om deze reden deel uit van Confisq. Om een volwaardige partner van Confisq te zijn, met de focus op openstaande vorderingen, heeft de gemeente zich in 2019 meer gericht op bestuurlijk afpakken. De capaciteit bij Gemeentebelastingen is uitgebreid. In 2019 is bij 16 acties gericht op openstaande vorderingen ruim € 105.000 aan directe en indirecte betalingen geïnd.

De partners zijn zichtbaar in de wijk aanwezig. Voertuigen worden informatiegestuurd aan de kant gezet tijdens zogenoemde VIGOR- en Blenderacties. Bij drie acties op Zuid zijn 36 voertuigen in beslag genomen vanwege verborgen ruimtes, vuurwapens en/of drugs. Bij deze acties werden 15 mensen aangehouden voor onder andere drugs- en wapenbezit en is ongeveer € 65.000 aan openstaande schulden geïnd.

Door afgepakt crimineel vermogen terug te laten vloeien naar de maatschappij laten we zien dat criminelen niet onaantastbaar zijn en dat misdaad niet loont. Het ministerie van Justitie en Veiligheid (JenV) bereidt een pilotvoorstel voor om afgepakte panden een maatschappelijke bestemming te geven, naar aanleiding van een motie. Omdat deze pilot niet strookt met de financieringsregels van het Rijk, is dit een langdurig proces. De gemeente en het OM willen een reeds in beslag genomen pand in Rotterdam teruggeven aan de wijk, met een maatschappelijke bestemming. Bij de invulling van het pand werken we samen met partners, de gebiedscommissie en bewoners.

Mensenhandel

Het afgelopen jaar hebben we ingezet op betere signalering van slachtoffers en daders. In 2019 zijn 30 gemeentelijke toezichthouders getraind in het herkennen van signalen van mensenhandel en hoe daar adequaat op reageren. Daarnaast zijn 1.200 professionals en leerlingen in het onderwijs getraind om signalen te herkennen en weerbaar te zijn. Ook is een start gemaakt met het verhogen van de meldingsbereidheid onder jongeren. Stichting FIER start in 2020 een communicatietraject waarbij jongeren (anoniem) online contact kunnen opnemen met professionals. In deze pilot werken we samen met diverse onderwijsinstellingen in het voortgezet onderwijs.

In 2019 voerde de politie 165 controles uit in de prostitutie, waarvan 89 in de illegale branche. Er zijn het afgelopen jaar aanzienlijk meer illegale seksinrichtingen gesloten dan het jaar daarvoor. Deze cijfers rond de bestuurlijke handhaving vindt u terug in het Jaarverslag Bestuurlijke Handhaving.

Het OM heeft 12 zaken rond mensenhandel en 18 zaken rond mensensmokkel op zitting gebracht. Dat heeft tot 23 veroordelingen geleid. De grootste mensenhandelzaak betrof een onderzoek gericht op seksuele uitbuiting van Roemeense vrouwen. De hoofdverdachte kreeg 4 jaar gevangenis en terugvordering van een half miljoen opgelegd. In onze regio is € 546.000 wederrechtelijk verkregen voordeel ontnomen.

Sinds enkele jaren constateren we steeds vaker misstanden in relatie tot arbeid. Tijdens controles worden regelmatig werkende illegale vreemdelingen aangetroffen. Deze vreemdelingen zijn goedkope werknemers en daardoor potentieel slachtoffer van uitbuiting of ernstige benadeling. Ook is hier sprake van concurrentievervalsing. We werken samen met de Inspectie Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) om dit tegen te gaan. De Inspectie heeft in 2019 47 bestuurlijke boetes opgelegd en 10 waarschuwingen afgegeven.

Meer informatie over de aanpak van mensenhandel vindt u in de collegebrief die u op 18 februari 2020 heeft ontvangen (20bb1877).

Vastgoed

In het voorkomen en tegengaan van vastgoedcriminaliteit werken we samen met private partijen, zoals bewoners, brancheverenigingen, woningcorporaties en VvE's. Als we misstanden aantreffen, handhaven we. En we streven naar een duurzaam effect in de wijken en straten. Daarom gaat de gemeente in gesprek met eigenaren van panden waar misstanden zijn aangetroffen om afspraken te maken over structurele oplossingen. In 2019 hebben we ongeveer 80 gesprekken gevoerd met pandeigenaren. We wijzen op de mogelijkheid om de huurovereenkomst te ontbinden na een bestuurlijke maatregel, geven advies over goed verhuurderschap en over het transformeren van een winkel- of bedrijfsruimte naar een woning. Zo zijn op Zuid 12 bedrijfspanden naar woningen getransformeerd.

De aanpak van malafide verhuurmakelaars is versterkt en uitgebreid naar de gehele regio, dankzij de bijdrage vanuit het Ondernijningsfonds. 1 casus heeft geleid tot de aanhouding van een malafide verhuurmakelaar. Verhuurmakelaars hebben we bewust gemaakt van de rol die zij hebben bij het (soms onbewust) faciliteren van ondermijnende criminaliteit. De gemeente heeft bij 2 verhuurmakelaars de administratie gevorderd om inzicht te krijgen in de vastgoedportefeuille. Er is een aanvraag voor een exploitatievergunning van een malafide verhuurmakelaar geweigerd in verband met slecht levensgedrag en gebrek aan vertrouwen. Deze makelaar faciliteerde met de verhuur van zijn panden het huisvesten van criminelen, illegale prostitutie en drugscriminaliteit. In 2019 zijn 5 bestuurlijke boetes aan verhuurmakelaars opgelegd voor het onttrekken van een woning aan de woningvoorraad voor een totaal van € 52.500.

We willen voorkomen dat (gemeentelijk) vastgoed in handen komt van criminelen. Dankzij uw intensiveringsmiddelen hebben we het afgelopen jaar onder andere meer BIBOB-onderzoeken rond verkoop en verhuur van gemeentelijk eigendom en omgevingsvergunningen verricht. Van de 44 BIBOB-onderzoeken hebben we 3 aanvragen niet gegund. Ook actualiseren we lopende gemeentelijke verhuurcontracten, om ze te kunnen ontbinden bij wetsovertredingen of criminaliteit.

Om witwassen via vastgoedtransacties beter te kunnen aanpakken, voer ik een lobby bij het Rijk. Er moet een mogelijkheid zijn om te kunnen ingrijpen bij huizenverkoop aan drugscriminelen in de stad.

We gaan misstanden in hoogbouwcomplexen tegen. In 2019 hebben we diverse controles uitgevoerd waarna 4 personen zich alsnog in de Basisregistratie Personen hebben ingeschreven en 1 persoon is uitgeschreven. Ook hebben we 18 adressen met partners gecontroleerd.

Tijdens een controle op spookbewoning hebben we onder een keukenblok achter de plint ruim € 600.000 contant geld aangetroffen. Dit leverde een spoor op naar een andere woning waar 22 kilo cocaïne en 2 geladen vuurwapens onder het keukenblok werden gevonden. Om verdere misstanden te voorkomen, hebben we 3 grote informatiebijeenkomsten georganiseerd voor besturen van VvE's van hoogbouwcomplexen. We hebben de besturen geïnformeerd over de gevaren van misbruik van vastgoed. Ook hebben we aangegeven hoe je zulke misstanden kunt signaleren en voorkomen en waar je ze kunt melden.

In oktober 2019 heeft de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties de rapportage *City Deal: Zicht op Ondernijning* aangeboden aan de Tweede Kamer. U heeft een afschrift hiervan ontvangen (19bb22571 & 19bb22572). In december is het online dashboard Zicht op Ondernijning gepubliceerd (19bb025435, www.zichtopondernijning.nl).

Kwetsbare branches (Rotterdam-Zuid)

De RIEC-partners werken stadsbreed, maar zeker op Zuid, intensief samen tegen ondernemingen in kwetsbare branches, waar crimineel vermogen wordt witgewassen, wordt gehandeld in verdovende middelen, die ontmoetingsplaatsen zijn voor criminelen of illegaal gokken of waar heling wordt toegestaan. In 2019 zijn 37 BIBOB-onderzoeken in de horeca verricht; 5 aanvragen zijn niet gegund. Daarnaast heb ik in totaal 20 horecainrichtingen op Zuid gesloten, waarvan 7 met spoed.¹

Vanuit een ondernijningsactie zijn 27 horecaondernemingen, opkopers en tabakswinkels op Zuid gecontroleerd. De gemeente voerde het gesprek met 4 pandeigenaren, met als resultaat dat een bedrijfspand wordt getransformeerd tot woningen. Ook hebben we diverse keren inmenging in de horeca door criminelen voorkomen door actief contact te zoeken met de pandeigenaar. In september hebben we 21 opkopers op de Beijerlandse laan en Groene Hilledijk gecontroleerd. De gemeente heeft 4 bestuurlijke waarschuwingen opgelegd en Gemeentebelastingen heeft € 6.000 aan openstaande boetes geïnd. We hebben een communicatietraject gestart om opkopers bewust te maken van de wet- en regelgeving rondom het Digitaal Opkopers Register (DOR).

De gemeente heeft samen met de douane, de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) en de politie 4 buurtsupermarkten gecontroleerd waarbij 24.800 illegale sigaretten, 161 liter gedistilleerde drank, en € 6.465 aan contanten en een voertuig in beslag zijn genomen. Op 3 locaties is illegale medicatie in beslag genomen. Daarnaast hebben we stadsbreed 82 geldtransactiekantoren gecontroleerd. De gemeente overlegt met De Nederlandsche Bank over meer samenwerking in het toezicht op de geldtransactiekantoren in Rotterdam. Bij het Rijk hebben we aandacht gevraagd voor meer toezicht op instellingen die onder de Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme (Wwft) vallen, zoals geldtransactiekantoren. We pleiten ook voor betere handhaving van de Wwft.

Verder zijn in 2019 analyses uitgevoerd door o.a. de politie en het RIEC naar horecagelegenheden in Rotterdam waar shisha wordt aangeboden. De uitkomsten hiervan hebben bijgedragen aan het verbeteren van de gemeentelijke informatiepositie en geleid tot het aanscherpen van de integrale controles. Het aantal shisha-locaties is het afgelopen jaar gedaald van 48 naar 42. Gefaseerd vinden er BIBOB-onderzoeken plaats op alle locaties waar shisha wordt aangeboden. In 2019 zijn er 16 onderzoeken verricht: 1 vergunning is geweigerd en 1 vergunning is ingetrokken.

Bij een grote landelijke actie van de Kansspelautoriteit, politie en OM zijn in Rotterdam 44 Cash Centers in beslag genomen. Cash Centers werden in winkels en cafés gebruikt om met contant geld tegoeden te kopen. Vervolgens werden de tegoeden op grote schaal gebruikt om elders anoniem illegaal te wedden op sportwedstrijden. Met behulp van lokale ondernemingen werd zo illegaal gokken op een laagdrempelige wijze mogelijk gemaakt. Tegen de ondernemingen waar de Cash Centers stonden, zijn we bestuurlijk opgetreden, omdat het onwenselijk is dat

¹ Bij het overgrote deel was hier sprake van een vorm van ondernijvende criminaliteit, maar ook lichtere overtredingen kunnen hier onderdeel van zijn. Voor een volledige toelichting verwijs ik u naar het Jaarverslag Bestuurlijke Maatregelen 2019.

met gebruikmaking van lokale ondernemingen, criminele activiteiten kunnen wortelen in de samenleving. De juridische procedures hieromtrent lopen nog.

Wapens

De aanpak van schietincidenten heeft bij de politie, het OM en de gemeente de hoogste prioriteit. Deze incidenten zijn vaak drugsgerelateerd. Uw raad is eerder geïnformeerd over de Rotterdamse beloning voor het melden van een vuurwapen en de veiligheidsrisicosubjecten. In 2019 heeft de politie 462 wapens in beslag genomen. Van de in totaal 509 MMA-meldingen gingen 19 over wapens. De partners hebben op verzoek van bewoners een inleveractie opgezet. Daarbij zijn 279 wapens ingeleverd, onder andere 74 vuurwapens en 60 messen. In het najaar van 2019 heeft de gemeente samen met de initiatiefnemers van Wapens de Wijk uit, Jongerenwerk en de politie een tweede Fortnite toernooi georganiseerd. Dit keer gingen jongeren uit Delfshaven het gesprek aan over wapens en de gevolgen hiervan in de wijk.

Ik heb mij er sterk voor gemaakt om panden te kunnen sluiten waar een wapen is aangetroffen. Hiervoor heeft de minister van JenV eind 2019 een wetsvoorstel in consultatie gebracht. Op dit moment worden andere bestuurlijke maatregelen waar mogelijk al ingezet, bijvoorbeeld gebiedsverboden.

Alliantie Hand in Hand

In 2019 is de Alliantie Hand in Hand gestart met de rigoureuze transformatie van de Beijerlandselaan en Groene Hilledijk. De gemeente is door strategische verwerving van 32 winkelpanden en 76 woningen inmiddels de grootste vastgoedeigenaar geworden en krijgt meer regie en grip op het vastgoed. De gemeente maakt afspraken met de overige pandeigenaren. 8 dubieuze of malafide ondernemingen zijn beëindigd: 2 cafés, een juwelier, een supermarkt, een wedkantoor, een shoarmazaak, een kledingzaak en een gsm-shop (inclusief een illegale kapperszaak en illegale nagelstudio). Vanuit een nieuw brancheringsplan heeft de gemeente andere ondernemers aangetrokken. De voortzetting van een illegaal wedkantoor op een nieuwe locatie is door toezicht en controles voorkomen.

Spaanse polder

We krijgen steeds meer grip op de Spaanse Polder. We zijn zichtbaar in de wijk aanwezig, handhaven bij overtredingen en werpen barrières op, om ondermijning te voorkomen. In 2018 is een vergunningplicht voor de autoverhuurbedrijven ingevoerd, nadat uit politieonderzoek duidelijk werd dat deze branche een schakel vormt in de georganiseerde criminaliteit. Dit resulteerde in 2019 tot 10 vergunningaanvragen. 8 zijn er verleend, 1 is in behandeling en 1 is geweigerd. Dit laatste bedrijf is vertrokken naar een andere gemeente die ik daarover heb ingelicht. Ik blijf het belangrijk vinden dat gemeenten direct informatie met elkaar kunnen uitwisselen in dergelijke gevallen. Daarom lobby ik bij het Rijk om deze bevoegdheid te realiseren. Verder zijn 8 bedrijven gestopt met autoverhuur of uitgeschreven uit het Handelsregister. Toezichthouders controleren periodiek alle bedrijven, dus ook bedrijven die hebben aangegeven geen auto's te verhuren.

Dit geldt ook bij andere bedrijven. In het gebied zijn afgelopen jaar 12 integrale controles uitgevoerd, onder andere bij 23 garagebedrijven, 19 groente- en fruitbedrijven en 1 verzamelgebouw met meerdere opslagunits. Ik heb 6 panden in het gebied bestuurlijk gesloten, waarvan 2 met spoed na een drugsvondst en schietincident.¹

Daarnaast zijn 4 bedrijven vrijwillig vertrokken uit het gebied na aanhoudende gesprekken en aandacht vanuit de gemeente en politie. Op 1 pand is een vergunningplicht opgelegd, na een overvalpoging op het pand en omdat in het verleden gestolen voertuigen en drugs zijn aangetroffen en het DOR niet goed werd bijgehouden. Ook hebben 4 integrale VIGOR-(verkeers)acties plaatsgevonden. Hierbij zijn 17 voertuigen in beslag genomen, 5 vreemdelingen aangehouden en is voor meer dan € 112.000 belastinggeld geïnd.

Wij willen optreden tegen personen of bedrijven die hun betalingsverplichtingen niet nakomen. In het laatste kwartaal van 2019 zijn we daarom gestart met project Incasso, dat aansluit op het (bestuurlijk) afpakken van crimineel vermogen. Bij de eerste integrale actie in oktober was het meteen raak: Gemeentebelastingen heeft toen € 4.400 kunnen innen en de Belastingdienst heeft beslag gelegd op een vrachtwagen en deze voor € 11.000 executoriaal verkocht.

Ondanks de goede resultaten blijft continue aandacht voor het gebied nodig. Zo heeft de politie in december 2019 in een rapportage gewezen op diverse vuurwapenincidenten in het gebied en de risico's die daarmee gepaard gaan. Spaanse Polder is daarom aangewezen als veiligheidsrisicogebied. Dit biedt de mogelijkheid om preventief te fouilleren.

Delfshaven

Met en voor bonafide ondernemers willen we een integer economisch klimaat en een prettige leefomgeving creëren. We hebben met ruim 550 ondernemers in het gebied kennisgemaakt. Tijdens deze bezoeken verzamelen we informatie over de staat van de straat en over ondermijnende criminaliteit. Een transformatiemanager beweegt pandeigenaren panden te transformeren naar woningen en begeleidt hen in het vergunningstraject om een duurzaam effect op straat te sorteren. 5 panden worden nu getransformeerd naar woningen. Inmiddels is met 2 van de 6 pandeigenaren van garagebedrijven die in strijd met het bestemmingsplan gevestigd zijn, overeengekomen om de panden tot woningen te transformeren.

De gemeentelijke aanpak in Delfshaven is in 2019 uitgebreid en onder andere gericht op shishalounges, geldtransactiekantoren, niet-vergunde horeca en garagebedrijven. Er zijn 45 ondernemingen integraal gecontroleerd. Dit leidde tot het vertrek van 4 ondernemingen, het intrekken van 2 vergunningen en het geven van een waarschuwing voor vertrouwen bij 3 inrichtingen. In totaal heb ik in 2019 in Delfshaven 47 bedrijfspanden en woningen bestuurlijk gesloten¹, waarvan 8 met spoed.

Om oneerlijke concurrentie met de vergunde horeca en mogelijke ondermijnende criminaliteit op te sporen, hebben we 23 niet-vergunde horecaondernemingen bezocht. 19 bedrijven voldeden niet aan de voorwaarden en 2 bedrijven hadden illegale uitbouwen. Ook kregen ondernemingen tips rond brandveiligheid of een compliment voor het feit dat alles in orde was.

Mathenesserweg

Op de Mathenesserweg streven we naar een evenwichtig aanbod tussen wonen en bedrijvigheid. In 2017 en 2018 zijn in totaal 23 bedrijfspanden waarbij sprake was van overlast getransformeerd naar woningen. In 2019 zijn daar nog 6 bijgekomen, 7 worden in 2020 getransformeerd. Bewoners van de Mathenesserweg hebben zich de afgelopen periode ingezet om verkamering (het splitsen van woningen in bijvoorbeeld verhuur van kamers voor studenten) tegen te gaan. Met succes. De gemeente gaat bij inschrijving van de 4e volwassene op een adres controleren of aan de regels wordt voldaan en waar nodig handhaven.

In 2019 hebben we samen met bewoners plannen gemaakt om de buitenruimte meer als woonstraat in te richten. Dit leidt tot meerdere aanpassingen, die in het voorjaar van 2020 worden uitgevoerd. Het bestemmingsplan wordt aangepast aan de huidige aanpak.

Vorig jaar heb ik u geïnformeerd (19bb13052) over de sluiting van 6 panden van een exploitant. Tegen deze besluiten is beroep en bezwaar ingediend. Onlangs heeft de rechtbank het beroep van de exploitant behandeld en verworpen.

Ondermijningstrein

Naar het voorbeeld van de henneptrain, startte in 2019 de ondermijningstrein: een flexibel multidisciplinair gemeentelijk team waar externe partners zoals de politie, Stedin en de NVWA kunnen aansluiten om systematisch panden te bezoeken en controleren. Met de ondermijningstrein vergroten we het aantal integrale controles, ook buiten de focusgebieden. De zichtbaarheid van de overheid neemt toe.

Vorig jaar heeft de ondermijningstrein 30 bedrijfspanden bezocht in onder andere Hoek van Holland, Schiebroek, Prinsenland, Overschie en bedrijventerrein Noord-West. Bij 20 panden werden misstanden geconstateerd, zoals het niet op orde hebben van administratie voor de

DCMR of de Belastingdienst, onjuistheden in het DOR, misstanden in de aansluiting van elektriciteit, illegale bewoning en uitkeringsfraude.

Na meerdere overlastmeldingen van buurtbewoners die naast een klein bedrijventerrein op de noordoever wonen, vonden 2 grote controles plaats. Op dit terrein zijn meerdere kleine ondernemers gevestigd, zoals autohandelaren en reparateurs. De controles hebben veel informatie opgeleverd en misstanden blootgelegd. De afdeling Milieu van Stadsbeheer en de DCMR constateerden voornamelijk milieuovertredingen. Het cluster Stadsontwikkeling kijkt samen met de pandeigenaar naar de toekomst van dit terrein.

Intensivering aanpak ondermijnende criminaliteit

Met de intensiveringsgelden is toezicht en handhaving binnen de gemeente versterkt, wordt het kennis- en bewustzijnsniveau rond ondermijnende criminaliteit binnen alle clusters vergroot en worden de in te zetten instrumentaria verbreed. De middelen komen ten goede aan de (focus)wijken, waaronder Rotterdam-Zuid (Alliantie Hand in Hand) en Delfshaven.

In 2019 zijn extra toezichthouders aangetrokken bij Stadsbeheer, Gemeentebelastingen en Bouw- en Woningtoezicht. Ook andere clusters en afdelingen zijn versterkt om bijvoorbeeld meer adres- en BIBOB-onderzoeken uit te voeren, beleid op te stellen rond erfpacht en vastgoed- en zorgfraude tegen te gaan. Binnen Stadsbeheer is een team ingericht waarbij handhavers zijn opgeleid tot ondermijningsspecialist. In het komende jaar worden alle 350 handhavers opgeleid om signalen van ondermijning te herkennen. Binnen Stadsontwikkeling Vastgoed zijn vijf sessies georganiseerd om de medewerkers te trainen om meer *streetwise* te zijn in de omgang met externe partijen.

Om ondermijnende criminaliteit te voorkomen, te signaleren en aan te pakken worden collega's handelingsperspectieven aangeboden. Er is onder andere een basiscursus Ondermijnende Criminaliteit in ontwikkeling die in 2020 voor alle gemeenteambtenaren beschikbaar is. Daarnaast is in 2019 de app MeldPunt Ondermijning ontwikkeld. Die wordt getest in pilotgebied Bloemhof. Medewerkers van de gemeente Rotterdam kunnen hier hun vermoedens over signalen van ondermijning melden.

Tot slot

De integrale samenwerking levert veel op en is succesvol. Dankzij de intensiveringsmiddelen vanuit uw raad is de basis gelegd voor een sterke, toekomstbestendige aanpak. De komende jaren bouwen we de aanpak verder op. Tegelijkertijd wordt de opgave de komende tijd groter en worden we als overheid geconfronteerd met krapte in middelen en capaciteit, bijvoorbeeld bij de politie. Het onderzoek van de EUR naar drugscriminaliteit in de haven onderschrijft dit beeld. Landelijk vraag ik hiervoor aandacht. De middelen vanuit het ondermijningsfonds (€ 11 miljoen aan de regio Rotterdam) geven een impuls aan de aanpak van ondermijning. Deze middelen zijn incidenteel. Structurele financiering van de integrale ondermijningsaanpak door het Rijk, maar ook door de gemeente Rotterdam, is noodzakelijk om de aanpak op de lange termijn te laten renderen. Echter is het gelet op de huidige Covid-19 crisis logisch dat financiële besluiten later en in afweging met andere prioriteiten genomen moeten worden.

Verder is voor een optimale bestuurlijke aanpak een adequate informatiepositie van groot belang. Hiervoor is het noodzakelijk dat bepaalde knelpunten in wet- en regelgeving (zoals de Wet BIBOB) worden weggenomen. Het kabinet heeft in november 2019 een breed offensief tegen georganiseerde ondermijnende criminaliteit aangekondigd en bij de Najaarsnota € 110 miljoen beschikbaar gesteld.

Verder wordt op dit moment gewerkt aan ondermijningswetgeving, die bestaat uit meerdere wetsvoorstellen. Deze nieuwe wetgeving beoogt de lokale aanpak van ondermijnende criminaliteit te versterken.

Met vriendelijke groet,

De burgemeester,

A handwritten signature in blue ink, consisting of a series of loops and a final flourish.

A. Aboutaleb